

บทที่ 10

การวัดและการประเมินผลในห้องเรียน

- 10.1 การเขียนข้อสอบ
 - 10.1.1 ข้อสอบ
 - 10.1.2 ข้อสอบปรนัย
 - 10.1.3 ลักษณะแบบทดสอบที่ดี
- 10.2 การสังเกต
 - 10.2.1 มาตรฐานประมาณค่า
 - 10.2.2 การตรวจสอบตามรายการ
 - 10.2.3 ระเบียบพฤติกรรม
- 10.3 สังคมมิติ
- 10.4 วิธีการให้รายงานตนเอง
- 10.5 การให้คะแนน
- 10.6 ข้อผิดพลาดที่ควรหลีกเลี่ยงในการวัดผล

บทที่ 10

การวัดและประเมินผลในห้องเรียน

มีคำพูดโบราณในวงการศึกษากล่าวไว้ว่า วิธีที่ดีที่สุดในการประเมินการสอนของครูให้ดูข้อสอบที่ครูออก แบบทดสอบและการวัดผลการเรียนที่ดีย่อมเป็นพื้นฐานสำหรับการสอนที่ดี ซึ่งครูมีศักยภาพและความสามารถในการวัดความรู้และการปฏิบัติของนักเรียนมากเท่าไร ครูจะยังสามารถสอน ได้ดีเท่านั้น

คนส่วนใหญ่มักคิดว่า การวัดผลทางการศึกษาคือการทดสอบ แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ การวัดผลทางการศึกษาได้รวมเอาอะไรหลายอย่าง เข้ามาไว้มากกว่าการทดสอบ แบบทดสอบเป็นกลุ่มตัวอย่างของคำถามที่ให้นักเรียนเลือกตอบ และมีการประเมินความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบ (Ebel and Frisby, 1986)

จุดมุ่งหมายสำคัญของการวัดผลเพื่อตรวจสอบการสอนของครู และการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จิตพิสัย ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิด ด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ (เจ้านง พรายแย้มแข 2529) เช่น การสอบใบขับขี่ จะประเมินความรู้เกี่ยวกับกฎในการขับรถ และจะต้องสามารถแสดงการขับรถยนต์ได้อย่างปลอดภัย

10.1 การเขียนข้อสอบ

การวางแผนการออกข้อสอบ ข้อสอบที่มีคุณภาพสูงต้องมีการวางแผนอย่างระมัดระวัง อะไรคือจุดมุ่งหมายในการออกข้อสอบ ข้อสอบจะต้องครอบคลุมอะไร ข้อสอบจะออกในรูปแบบใด อัตนัย ปรนัย ปากเปล่า แบบทดสอบเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการวัดจุดประสงค์ทางพฤติกรรมที่คาดหวังว่าจะเกิดกับผู้เรียน ควรมีการสังเกตพฤติกรรมหรือวิธีการอื่น ๆ อีกหรือไม่ เราสามารถให้คำตอบที่ดีที่สุดกับคำถามเหล่านี้ โดยมีจุดเริ่มต้นที่ถูกต้อง นั่นก็จะต้องเริ่มจากจุดประสงค์ในการเรียนรู้ (Zeller, 1988) แบบทดสอบพัฒนาขึ้นจากจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นเสมือนพิมพ์เขียวของแบบทดสอบ หรือตารางเค้าโครงข้อสอบ (Table of Specification)

ตารางเค้าโครงข้อสอบประกอบด้วยสองส่วน คือ จุดประสงค์ของการออกข้อสอบและ ส่วนที่สองเป็นปริมาณของข้อสอบในแต่ละด้าน การวางแผนการสร้างข้อสอบประกอบด้วยเนื้อหา

ที่เราต้องการให้ครอบคลุม ระยะเวลาที่ใช้สำหรับแต่ละหัวข้อ นำหนักที่เราให้กับข้อสอบในแต่ละด้านคิดเป็นร้อยละ และจากจำนวนร้อยละคิดออกมาเป็นจำนวนข้อคำถามในแต่ละด้าน

มิติที่สองของตารางเป็นการจำแนกจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูม แบ่งการวัดผลทางการศึกษาออกเป็นระดับต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น การวัดด้านพุทธิพิสัยตั้งแต่ระดับต่ำความรู้ ความเข้าใจ ไปจนถึงการเรียนรู้ระดับสูง การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมิน ตารางส่วนนี้มีประโยชน์ต่อการสร้างข้อสอบ เพื่อทำให้เกิดความแน่ใจว่าไม่เพียงทบทวนความรู้ความจำเท่านั้น แต่ยังมี การประเมินการเรียนรู้ในระดับสูงด้วย ตารางวิเคราะห์ข้อสอบช่วยทำให้เกิดความแน่ใจในความตรงของเนื้อหา (content validity) และครูอาจให้ตารางแก่นักเรียนเพื่อช่วยในการเตรียมตัวสอบ

ตารางเค้าโครงข้อสอบ

วัตถุประสงค์และเนื้อหา	ความรู้	ความเข้าใจ	การประยุกต์	ร้อยละ	จำนวนข้อ
นิยามการให้คำปรึกษา เป็นกลุ่ม	2	4	0	15	6
ประเภทของกลุ่ม	2	2	0	10	4
โครงสร้างของกลุ่ม	2	3	5	25	10
พัฒนาการกลุ่ม	2	2	2	15	6
จุดมุ่งหมายของกลุ่ม	2	3	1	15	6
จรรยาบรรณการทำกลุ่ม	4	2	2	20	8
จำนวนข้อสอบทั้งหมด	14	16	10	100	40

การวางแผนในขั้นต่อไปคือคำตอบ เราต้องการให้ผู้ตอบตอบแบบใด อัตนัย หรือปรนัย แบบอัตนัยได้แก่ การให้ตอบคำถามสั้น ๆ การอภิปราย การตอบปากเปล่า การตอบแบบปรนัย ได้แก่ การเติมคำ ถูกผิด มีตัวเลือก จับคู่ ข้อสอบแต่ละแบบมีทั้งข้อได้เปรียบเสียเปรียบแตกต่างกันไป การจะตัดสินใจเลือกวิธีใดต้องพิจารณาจุดมุ่งหมายการเรียนรู้เป็นหลัก

10.1.1 ข้อสอบแบบอัตนัย เป็นการตั้งคำถามให้นักเรียนตอบด้วยคำพูดของเขาเอง ข้อสอบแบบอัตนัยใช้รูปแบบและกระบวนการของสมองหลายอย่างประกอบกัน เช่น การทบทวน การจัดระเบียบข้อมูล การเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ และการประเมินในข้อสอบเราอาจบอกให้นักเรียนเปรียบเทียบ หรือตัดสินใจพิจารณาประเด็นซึ่งกำลังเป็นเรื่องโต้แย้งกันอยู่

ข้อสอบแบบอัตนัยมีข้อดี คือไม่เสียเวลาเตรียมข้อสอบนาน ออกง่ายและสะดวกสำหรับการวัดที่ต้องการให้นักเรียนแสดงเหตุผล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีข้อเสียตรงที่ไม่สามารถออกให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด การให้คะแนนไม่แน่นอน มีความเป็นนามธรรม เสียเวลา

รูปแบบของคำถามอัตนัย

1. การให้คำตอบสั้น ๆ ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ประมาณครึ่งหน้าหรือน้อยกว่านั้น โดยคำถามจะมีขอบข่ายแคบ ๆ ตัวอย่างเช่น จงอธิบาย 3-4 ประโยค ถ้าข้อสอบขาดความเที่ยงตรง จะมีผลอย่างไร

2. การตอบให้ขยายความ ไม่มีการกำหนด ผู้ตอบจะตอบในปริมาณมากน้อยเท่าใด ก็ได้ ขึ้นอยู่กับขอบข่ายของคำถามและความสามารถของผู้ตอบเอง ยกตัวอย่างเช่น นักศึกษาจกอภิปราย ในปีแรกของการสอนนักศึกษาจะใช้วิธีการประเมินแบบใด แบบอิงเกณฑ์หรืออิงกลุ่ม เหตุใดนักศึกษาจึงเลือกวิธีการดังกล่าว ในการอธิบายให้มีความสัมพันธ์กับธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่สอน ระดับชั้นของนักเรียน และนโยบายการให้คะแนนของโรงเรียน

3. การตอบปากเปล่า การตอบคำถามปากเปล่าผู้ตอบจะต้องมีการทบทวนข้อมูล จัดระเบียบ เรียบเรียงคำตอบให้ดูสมเหตุสมผล เช่นเดียวกับการตอบในข้อ 1 และ 2 แต่การตอบปากเปล่าผู้ถามอาจถามเมื่อต้องการความกระจ่าง หรือรายละเอียดของคำตอบเพิ่มขึ้น การถามวิธีนี้ใช้เวลามาก และการให้คะแนนอาจไม่เที่ยงตรง เพราะตัวแปรอื่น ๆ อาจมีอิทธิพลต่อการให้คะแนนด้วย เช่น ทักษะทางสังคมและการแสดงออกของผู้ตอบ รูปร่างหน้าตา เป็นต้น แต่การสอบปากเปล่าเป็นประโยชน์ช่วยให้รู้ว่า ผู้เรียนมีความรู้สึกซึ่งเพียงใด เช่น การสอบหัวข้อวิทยานิพนธ์

การให้คะแนนข้อสอบอัตนัย โดยทั่วไปมี 2 วิธี คือ ให้เป็นแต้มคะแนน และมาตราส่วน ประเมินค่าวิธีการให้เป็นแต้มคะแนน ครูมีคำตอบที่ต้องการ หรือคำตอบ และกำหนดไว้ คู่ว่าคำตอบครอบคลุมด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด คะแนนจะรวมเอาแต้มคะแนนทั้งหมดที่นักเรียนสามารถตอบได้ เช่น คำถาม 20 แต้ม

"จงพิจารณาสาเหตุของสมองไหลในวงราชการ ให้เสนอแนะขั้นตอนการยับยั้งปัญหาสมองไหล และการเพิ่มขวัญกำลังใจในการทำงานของข้าราชการ" ครูต้องเตรียมเฉลยข้อสอบไว้ และกำหนดแต้มคะแนนในส่วนต่าง ๆ ของคำตอบ"

1. บอกสาเหตุที่ทำให้เกิดสมองไหล (สาเหตุละ 2 แต้ม รวมเป็น 6 แต้ม)
2. บอกขั้นตอนการเพิ่มขวัญกำลังใจ 3 ขั้นตอน (ขั้นตอนละ 2 แต้ม รวมเป็น 6 แต้ม)
3. บอกถึงสภาวะเศรษฐกิจสังคมโดยรวม (2 แต้ม)

4. บอกถึงสภาพการทำงานที่เป็นอยู่ในวงราชการ (3 แต้ม)
5. แสดงออกซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ด้วยการเรียบเรียงคำตอบอย่างเป็นระบบ ระเบียบ (3 แต้ม)

วิธีการมาตราส่วนประเมินค่า ครูทำเฉลยข้อสอบเอาไว้เป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบ แต่ไม่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ การให้คะแนนแบ่งเป็นมาตราส่วน เป็น 5 มาตรา ตั้งแต่ดีที่สุดไปถึงแย่มากที่สุด พิจารณาว่าผู้ตอบจัดอยู่ในระดับใด วิธีการนี้รวดเร็วกว่าการให้แต้มคะแนน เหมาะสำหรับการอ่านคำถามอัตราจำนวนมาก การตรวจข้อสอบด้วยวิธีนี้ควรตรวจซ้ำเป็นครั้งที่สอง ว่าได้จัดประเภทกลุ่มคะแนนที่เด็กควรจะได้เหมาะสม การให้เป็นแต้มคะแนนช่วยให้ผู้ทำการทดสอบสามารถตรวจสอบเด็กอย่างใกล้ชิด พิจารณารายละเอียดของคำตอบ คำตอบที่มีความเฉพาะเจาะจงมาก ควรใช้การตรวจโดยให้แต้มคะแนน

จุดอ่อนของข้อสอบอัตนัยอยู่ตรงการให้คะแนน ครูจึงควรตรวจด้วยความระมัดระวังเพื่อให้การให้คะแนนเต็มไปด้วยความยุติธรรม

แนวทางการตรวจข้อสอบ

1. เตรียมเฉลยคำตอบสำหรับข้อคำถามแต่ละอัน คำตอบที่ต้องการเป็นสิ่งจำเป็น เพราะทำให้ข้อสอบมีความเที่ยง
2. การให้คะแนน ตรวจทีละข้อจนครบทุกคน เพราะถ้าเราตรวจทุกข้อให้นักเรียน แต่ละคน ถ้านักเรียนตอบข้อหนึ่งไม่รู้เรื่อง อาจมีผลให้เราคาดหวังว่าเด็กจะทำข้ออื่นไม่ได้เรื่องเหมือนกัน ทำให้การให้คะแนนอาจเสียศูนย์ไปได้
3. หลังจากตรวจแต่ละข้อให้สุ่มจัดลำดับการตรวจกระดาษคำตอบใหม่ เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดอคติ
4. พยายามตรวจโดยไม่ดูชื่อนักเรียน เพราะข้อมูลที่ครูทราบเกี่ยวกับตัวนักเรียนอาจมีผลต่อการให้คะแนน
5. ไม่ควรประเมินโดยดูจากลายมือว่าคัดตัวบรรจง ไวยากรณ์ถูกต้องความสะอาด ความสกปรก สิ่งเหล่านี้ไม่ควรนำมาพิจารณาในการให้คะแนน

ข้อได้เปรียบของข้อสอบอัตนัย

1. วัดความสามารถในระดับสูง การจัดระเบียบข้อมูล การใช้ความคิดเป็นเหตุเป็นผล การแสดงออกเกี่ยวกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
2. กระตุ้นลักษณะนิสัยในการเรียนที่พึงประสงค์ การนำข้อมูลมาสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

การจัดระเบียบข้อมูล การสรุปประเด็น

3. ง่ายต่อครูในการเตรียมข้อสอบ

ข้อเสียเปรียบ

1. เป็นเรื่องยากที่จะออกข้อสอบให้ครอบคลุมจุดประสงค์ในการเรียนรู้ทั้งหมด
2. ความเที่ยงต่ำ
3. ยากต่อการให้คะแนน เพราะมีความเป็นนามธรรมสูง
4. องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น การสะกด ลายมือ อาจมีผลต่อการให้คะแนน

ข้อเสนอแนะในการออกข้อสอบอัตนัย

1. คำถามที่ออกควรชัดเจน และมีคำสั่งที่เฉพาะเจาะจง เพื่อที่นักเรียนจะได้ตีความหมายของปัญหาได้ถูกต้องและรู้ขอบเขตของการตอบ เช่น มีหัวข้อคำสั่งดังนี้

- จงแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง.....
- จงอภิปรายโดยสังเขป.....
- จงวิจารณ์ว่าทำไม.....

- จงสรุป.....

การใช้คำสั่งแบบกว้าง ๆ เช่นคำว่า

- จงอธิบาย.....
- จงพรรณนา.....
- จงเล่าเรื่องเกี่ยวกับ.....

โดยที่ไม่มีข้อความอื่นมาประกอบจะทำให้ไม่มีขอบเขตของคำตอบ ทำให้เกิดความลำบากทั้งผู้ทำการสอบและผู้ตรวจให้คะแนน

2. ครูจะต้องเสนอให้นักเรียนรู้จักการเตรียมตัวเพื่อตอบคำถามชนิดนี้และรู้จักวิธีการตอบ

10.1.2 ข้อสอบปรนัย ข้อสอบปรนัยให้ผู้เรียนตอบคำถามสั้น ๆ ผู้ออกข้อสอบทำ คุญแจคำตอบไว้ เราเรียกข้อสอบปรนัย เนื่องจากคำตอบมีความชัดเจน เป็นรูปธรรม ไม่ต้องใช้ความพยายามมากในการพิจารณาคำตอบที่ถูกต้อง ข้อสอบปรนัยมีหลายรูปแบบ กล่าวคือ

1. เต็มคำให้สมบูรณ์ ทำประโยชน์ให้สมบูรณ์ โดยตอบเป็นคำหรือวลี
2. ถูก-ผิด ให้ตัดสินใจว่าข้อความนั้นถูกหรือผิด
3. เลือกคำตอบที่ถูกต้องจากตัวเลือกหลาย ๆ อัน
4. จับคู่ ให้จับคู่รายการ 2 ข้างที่มีความสัมพันธ์กัน หรือเป็นคำตอบ

คำวิจารณ์เกี่ยวกับการใช้ข้อสอบปรนัย มีดังต่อไปนี้

1. ครูบางคนใช้ข้อสอบปรนัยวัดผลสิ่งที่ไม่สำคัญ
2. การมีตัวเลือกให้ตอบทำให้ไม่สามารถประเมินความสามารถของนักเรียนในการจัดระเบียบเรียบเรียงข้อมูลและการแสดงออกเกี่ยวกับตัวเอง
3. มีความเป็นไปได้ที่นักเรียนจะใช้การเดา ทำให้ขาดการเตรียมตัวอย่างดีสำหรับการสอน ผู้ใช้แบบทดสอบปรนัยมักโต้แย้งว่า ข้อสอบปรนัยเพิ่มพูนประสิทธิภาพของความเที่ยงและความตรงของข้อสอบ

นอกจากนี้ข้อสอบปรนัยยังให้โอกาสผู้ออกข้อสอบได้เลือกตัวอย่างเนื้อหาวิชามาออกข้อสอบได้กว้างขวางครอบคลุมมากกว่าข้อสอบอัตนัย ซึ่งจำกัดคำถามอยู่เพียงไม่กี่ข้อ

การเตรียมข้อสอบปรนัยยากกว่าข้อสอบอัตนัย แต่การตรวจข้อสอบทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และง่ายกว่า ทำให้สามารถบอกผลการสอบได้อย่างรวดเร็ว เราสามารถสร้างข้อสอบปรนัยเพื่อใช้วัดความสามารถที่ซับซ้อน เช่น การใช้เหตุผล การแก้ปัญหา การตีความหมายข้อมูล

การสร้างตัวเลือกของปรนัยด้วยความระมัดระวัง ช่วยให้สามารถวัดการเรียนรู้ในระดับที่ซับซ้อนขึ้นไปได้ ผู้เชี่ยวชาญในการออกข้อสอบเห็นว่าการทดสอบเนื้อหาที่ไม่สำคัญ ไม่ใช่ปัญหาของการออกข้อสอบในรูปแบบนี้ การใช้ตัวเลือกที่เป็นรูปธรรม ทำให้แบบทดสอบมีความเที่ยงและความตรงในเนื้อหาสูง การสร้างคำถามปรนัยอย่างเหมาะสม และมีระบบ ช่วยให้สามารถวัดความเข้าใจ การวิเคราะห์ ขณะเดียวกันสามารถครอบคลุมเนื้อหาได้อย่างกว้างขวาง วิธีการนี้จะมีประสิทธิภาพได้เมื่อผู้ออกข้อสอบมีทักษะในการสร้างข้อสอบที่มีความเป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี

1. การเติมคำ เติมคำหรือวลี การให้เติมคำอาจอยู่ในรูปของคำถาม เช่น

ข้อสอบรูปแบบใดที่ต้องเติมคำหรือวลี (เติมข้อความให้สมบูรณ์)

คำหรือวลีเป็นคำตอบในข้อสอบแบบ (ให้เติมข้อความให้สมบูรณ์)

การใช้ข้อสอบแบบเติมคำมากเกินไป อาจเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้สิ่งที่ไม่ใช่สาระสำคัญ แต่ความสามารถในการเรียกชื่อได้อย่างถูกต้อง และการทบทวนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับหลาย ๆ วิชา เช่น ชีววิทยา ภาษาต่างประเทศ การแพทย์ การเติมคำช่วยให้นักเรียนตอบคำถามจำนวนมากได้ในระยะเวลาอันสั้น

ข้อได้เปรียบ

1. สร้างได้ง่าย
2. สามารถครอบคลุมเนื้อหาได้อย่างกว้างขวาง
3. นักเรียนตอบโดยอาศัยความจำ

ข้อเสียเปรียบ

1. ไม่เหมาะสำหรับการวัดความรู้ที่มีความซับซ้อน
2. การให้คะแนนอาจมีความเป็นนามธรรมอยู่บ้าง

ข้อเสนอแนะในการสร้างข้อสอบแบบเติมคำ

1. ให้เขียนทีละข้อ และมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงอันเดียว
 2. หลีกเลี่ยงการลอกเลียนข้อความจากตำรา
 3. ช่องว่างที่ให้เติมคำหรือเติมความควรอยู่ส่วนท้ายของประโยค ไม่ใช่เริ่มประโยค
 4. หลีกเลี่ยงการเติมช่องว่างหลาย ๆ ช่องในประโยคเดียวกัน
 5. ช่องว่างที่ให้เติมควรมีความยาวเท่า ๆ กัน หลีกเลี่ยงการชี้แนะคำตอบ โดยดูจากความยาวของช่องว่าง
-

การเขียนข้อสอบเติมคำหรือความให้สมบูรณ์ ควรหลีกเลี่ยงการลอกเลียนข้อความจากตำรา เพราะพอเห็นข้อความที่คุ้นเคยจะรีบตอบโดยทันที ไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดพิจารณาเป็นการเน้นความจำแบบนกแก้วนกขุนทอง การดึงเอาข้อความเพียงบางส่วนจากตำรา อาจทำให้ความหมายที่แท้จริงบิดเบือนไป คำถามควรเขียนอย่างชัดเจน และให้เกิดความเข้าใจก่อนจึงตอบคำถามด้วยเหตุผลดังกล่าว ช่องว่างจึงควรอยู่ส่วนท้ายของประโยค

2. **ข้อสอบ ถูก-ผิด** นักเรียนต้องตัดสินใจว่าข้อความที่ให้ถูกต้องหรือไม่ จริง-ไม่จริง ใช่-ไม่ใช่ ยกตัวอย่าง เช่น

- การเติมคำคือข้อความที่ให้นักเรียนพิจารณาว่าถูกหรือผิด
- การจำแนกจุดมุ่งหมายด้านพุทธิพิสัยของ บลุ่ม ถือว่า การประเมินจัดเป็นการเรียนรู้ในระดับสูงที่สุด
- คำถามอันนี้มีความเที่ยงสูงกว่าปรนัย

ข้อสอบที่ให้เลือกว่าถูกหรือผิดเป็นข้อสอบที่มีการใช้อย่างกว้างขวางสร้างได้รวดเร็ว และเป็นรูปธรรม ถ้ามีการสร้างอย่างเหมาะสม สามารถวัดการเรียนรู้ในระดับสูงได้ใช้เวลาสั้น ๆ ในการตอบ เป็นประโยชน์สำหรับนักเรียนอายุน้อย และผู้ที่มีความสามารถในการอ่านไม่คล่อง ภาษาที่ใช้ง่าย ๆ ตรงไปตรงมา อย่างไรก็ตามคำถามผิด-ถูกที่ดี ซึ่งคำตอบไม่ง่ายเกินไป หรือมองเห็นอย่างชัดเจน หรือไม่คลุมเครือ เป็นข้อสอบที่สร้างได้ยาก ข้อสอบผิด-ถูก มักถูกวิจารณ์ว่าไม่สามารถดึงเอาประเด็นสำคัญออกมาได้ มีความคลุมเครือ ยากต่อการเดาเพราะมีการเลือกเพียง 2 ทาง เน้นการท่องจำ (Herman, 1988) ข้อบกพร่องที่สำคัญดังกล่าว อาจขจัดได้ถ้ามีการสร้างอย่างระมัดระวัง อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญในด้านการวัดผลไม่นิยมใช้วิธีการนี้ เพราะนักเรียนสามารถตอบได้อย่างถูกต้อง โดยไม่จำเป็นต้องมีการเตรียมตัวมากมาย ความสามารถในการวินิจฉัยข้อสอบแบบนี้มีต่ำมาก จึงไม่ควรนำมาใช้โดยสม่ำเสมอ

3. ข้อสอบซึ่งมีตัวเลือกหลายอัน (Multiple choice) ข้อสอบที่มีตัวเลือกตอบ ได้จำกัดคำตอบให้นักเรียนเลือก เช่นเดียวกับ ถูก-ผิด โดยให้เลือกคำตอบที่ดีที่สุด คำตอบมีตัวเลือกจะมีคำถามหรือคำตอบที่ไม่สมบูรณ์ และให้ตัวเลือกแก่นักเรียน ให้พิจารณาคำตอบที่ดีที่สุด ข้อสอบแบบมีตัวเลือกตอบนี้ สามารถทดสอบการเรียนรู้ได้มากมายหลายอย่าง กล่าวคือ ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้แนวความคิดและหลักการ

ตัวอย่าง

โดยเฉลี่ยแล้วช่วงความจำโดยทันทีของคนเรามีกี่หน่วย

✓ ก. 7

ข. 10

ค. 13

ง. 16

คำถามทดสอบความจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง การใช้ตัวเลือกตอบเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง และคำศัพท์มากเกินไป ทำให้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ ถ้าสร้างข้อสอบแบบมีตัวเลือกอย่างระมัดระวัง จะสามารถวัดการเรียนรู้ระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง

นักศึกษาเข้าเรียนในวิชาที่อาจารย์บรรยายเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง แต่เมื่อมีการทดสอบข้อสอบกลับถามแต่รายละเอียดปลีกย่อยไม่แตสาระสำคัญ สิ่งข้อสอบขาดคือ

1. การวิเคราะห์ข้อสอบแต่ละข้อ

2. ความตรงของข้อสอบ
3. ความเที่ยงของข้อสอบ
4. การทดสอบเกณฑ์ที่จะใช้อย่างอิง

การจะตอบข้อสอบได้เราจะต้องเข้าใจแนวคิด และตัดสินใจว่าจะประยุกต์อะไรกับสภาพการณ์ได้ดีที่สุด ดังนั้นการใช้ทักษะการจำ คำนิยาม ความตรงอย่างเดียวข้อมไม่เพียงพอ นักเรียนจะต้องเข้าใจและประยุกต์ได้ด้วย

การวัดความเข้าใจในระดับสูงคือแบบฝึกหัดที่ให้ตีความ แบบฝึกหัดประกอบด้วย ข้อความหรือกราฟที่พรรณนาหรือภาพ หรือทั้ง 2 อย่าง ติดตามมาด้วยคำถามที่ให้นักเรียนตีความ

ครูชั้นประถมหนึ่งเป็นห่วงว่านักเรียนไม่มีความสามารถในการทำตาม ได้สร้างเกมการทำตามคำสั่ง ระยะเวลาครูให้กลุ่มใหญ่บรรจุวัตถุชิ้นเล็ก ๆ จำนวนมาก ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มย่อย ครูสั่งให้นักเรียนทำบางสิ่งบางอย่างกับวัตถุ และให้นักเรียนมีการปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่ม ทุกครั้งที่สั่งนักเรียนจะได้รับการเสริมแรง โดยครูแสดงการรับรู้ และบันทึกพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนสามารถนำคะแนนที่ครูบันทึกไว้มาแลกกับการได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งต่อไปนี้ เล่นของเล่นที่เอามาจากบ้านได้ อ่านหนังสือ หรือทำกิจกรรมที่ตนชอบ การทำตามคำสั่งเป็นงานที่ครูเน้นในการฝึกระยะต่อมา

1. การเรียนรู้ข้างต้นเป็นการอธิบายการเรียนรู้แบบใด
 - (ก.) การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ
 - ข. การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก
 - ค. การสังเกต
 - ง. ความคิดความเข้าใจ
2. ภายได้โครงร่างของการเสริมแรง คำสั่งของครูจัดเป็น
 - ก. ตัวเสริมแรง
 - (ข.) การแยกแยะสิ่งเร้า
 - ค. ตารางการเสริมแรงที่เปลี่ยนไปตามอัตราส่วนของการตอบสนอง
 - ง. การวางเงื่อนไขการตอบสนอง

แบบฝึกหัดเหล่านี้เป็นที่นิยมใช้อย่างมากในแบบทดสอบมาตรฐาน และครูเองก็นิยมใช้ในการทดสอบ เพราะสามารถวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับสูงได้ การเตรียมการสร้างแบบทดสอบแบบนี้จะยาก แบบฝึกหัดให้ตีความจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย เช่น การประยุกต์กับ

หลักการประเมินสภาพการณ์ที่มีความซับซ้อน ความสามารถในการพยากรณ์ผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่มีความเปราะบาง หรือความสามารถตีความบทกวี อาจวัดได้โดยการใช้คำถามให้ผู้เรียนตีความ

แนวทางในการสร้างแบบทดสอบการเรียนรู้ระดับสูงที่เก่าแก่ และเป็นที่ยอมรับใช้มากที่สุด ในปัจจุบันคือ การจำแนกจุดมุ่งหมายทางการเรียนของ บลูม (Bloom Taxonomy of Educational Objectives) (Bloom, 1956)

แบบทดสอบแบบมีตัวเลือกเป็นรูปแบบการทดสอบที่มีศักยภาพสูงสุดอันหนึ่ง สามารถเลือกเนื้อหาการเรียนรู้มาทดสอบได้อย่างกว้างขวาง ถ้ามีการสร้างอย่างดี สามารถวัดการเรียนรู้ในระดับสูง ยิ่งกว่านั้นถ้าใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อสอบ สามารถตรวจสอบและขจัดข้อที่ผิดพลาด และไม่เหมาะสมออกไปได้

การสร้างข้อสอบแบบตัวเลือกที่ดี

ข้อได้เปรียบ

1. สามารถเลือกเนื้อหาทดสอบได้กว้างขวางครอบคลุมมากกว่าข้อสอบแบบอัตนัย
2. ความเที่ยงสูง
3. ง่ายต่อการให้คะแนน มีความเป็นรูปธรรม
4. มีความเป็นไปได้ในการนำข้อคำถามมาวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อสอบ

ข้อเสียเปรียบ

1. ผู้สอบไม่จำเป็นต้องเตรียมตัวมาอย่างดี
2. บางครั้งเป็นการทดสอบแต่เพียงความจำ
3. ง่ายต่อการเดา
4. ยากในการเตรียมการ

ข้อเสนอแนะในการสร้าง

1. พยายามวัดการเรียนรู้ระดับสูง
2. ข้อคำถามควรเสนอคำถามที่มีความหมาย
3. ไม่ควรชี้แนะคำตอบ เช่น อาจดูจากความยาวของตัวเลือก หรือดูจากข้อความที่เขียน
4. ควรแน่ใจว่าตัวเลือกทุกอันมีคุณค่าน่าเชื่อถือ แต่มีคำตอบที่ถูกต้องและดีที่สุดมีเพียงอันเดียว

5. ควรหลีกเลี่ยงการใช้ข้อความปฏิเสธถ้าเป็นไปได้ และหลีกเลี่ยงตัวเลือกต่อไปนี้ ผิดทั้ง

การวัดด้วยวิธีการจับคู่เป็นการประเมินระดับต่ำ ความสัมพันธ์ของข้อมูลสองอย่างวัดความจำ

คำชี้แจง เขียนตัวอักษรจากคำทางด้านซ้ายไว้หน้าข้อความด้านขวา ซึ่งสัมพันธ์กัน อักษรด้านขวาอาจใช้เพียงครั้งเดียว หรือมากกว่านั้น หรือไม่ได้ใช้เลย

(ค) 1. ตารางการเสริมแรง	ก PAVLOV
(ค) 2. การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ	ข THORNDIKE
(ข) 3. การลองผิดลองถูก	ค SKINNER
(ก) 4. การวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก	ง KOHLER
(ง) 5. ปัญหาของแท่งไม้ที่กำกับลิงชิมแปนซี	จ GESTALT
	ฉ BRUNER

มีวิธีให้นักเรียนจับคู่หลายแบบ ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนจับคู่ชื่อเมืองลงในแผนที่ที่ใส่จุดเอาไว้ ครูคนตรีอาจให้นักเรียนจับคู่คีย์บอร์ดกับโน้ตเพลง (คีย์ตัวไหนคู่กับโน้ตเสียงอะไร) ครูที่คุมฝึกงานอาจให้นักเรียนบอกชื่อเครื่องมือที่ใช้ในโครงการ วิธีการจับคู่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้มากมาย และง่ายในการเตรียมข้อสอบ ทำให้ครูชอบใช้วิธีการนี้ อย่างไรก็ตามการวัดควรตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้

การสร้างข้อสอบจับคู่ที่ดี

ข้อได้เปรียบ

1. เหมาะจะใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด
2. ใช้เวลาอ่านเพียงเล็กน้อย
3. ง่ายต่อการสร้าง

ข้อเสียเปรียบ

1. ถ้าใช้ไม่เหมาะสมอาจเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้แบบท่องจำมากเกินไป
2. การประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ระดับสูงมีความจำกัด

ข้อเสนอแนะในการสร้าง

1. เนื้อหาในแต่ละข้อควรอยู่ในหัวข้อเดียวกัน
2. แต่ละรายการไม่ควรเกิน 5-7

3. วลีที่ยาวควรเป็นตัวต้น ที่สั้นกว่าเป็นตัวตอบ
4. ตัวต้นและคำตอบไม่ควรจะมีจำนวนเท่ากัน ทำให้ง่ายต่อการเดา
5. คำสั่งควรบอกให้ผู้เรียนทราบว่าตัวเลือกสามารถเลือกได้เกินกว่าหนึ่งครั้ง หรือครั้งเดียว หรืออาจไม่ได้เลือกเลย

เดี่ยว หรืออาจไม่ได้เลือกเลย

10.1.3 ลักษณะของแบบทดสอบที่ดี การวัดผลการศึกษาที่ดี ไม่ได้ทำหน้าที่เฉพาะประเมินอย่างเดียว แต่จะต้องช่วยส่งเสริมการศึกษาด้วย ดังที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้นแล้วว่า การวัดผลเป็นอะไรที่มากมายกว่าการทดสอบ ดังนั้นหลักในการสร้างเครื่องมือที่ดี ควรมีอะไรบ้างดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

1. ความตรง สามารถวัดสิ่งที่ปรารถนาจะวัด ซึ่งความตรงนี้อาจต้องมีเกณฑ์เพื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบว่า ต้องการให้ตรงกับอะไร เราจึงต้องพิจารณาวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้เป็นหลัก และการวัดต้องสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ซึ่งอาจแบ่งได้ 4 ประเภท กล่าวคือ

ก. ตรงตามเนื้อเรื่อง วัดได้ครอบคลุมเนื้อเรื่องทั้งหมด แม้ว่าจะเป็นการเลือกกลุ่มมาก็ตาม โดยเฉพาะการวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ครอบคลุมสาระสำคัญของเรื่องที่สอน ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

ข. ตรงตามสภาพ วัดได้ตรงตามสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เช่น ทักษะคิดต่อการใช้ดูยางอนามัยของหญิงบริการ ถ้าความเป็นจริงผู้หญิงบริการไม่ใช้ดูยางอนามัย ผลก็ควรออกมาตามที่เป็นจริง แม้ว่าผู้ทำการทดสอบจะต้องการให้ผลออกมาในบวกก็ตามแต่จะต้องสะท้อนให้เห็นสภาพการที่แท้จริง เครื่องมือวัดจึงนำมาใช้ประโยชน์ได้

ค. ตรงตามการทำนาย วัดได้ตรงตามสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น คะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยทำนายผลการเรียนในมหาวิทยาลัย ถ้าสอบเข้าได้คะแนนเกินร้อยละ 80 มีโอกาสจะสำเร็จเป็นบัณฑิต

ง. ตรงตามโครงสร้าง เป็นความหมายในเชิงนามธรรม เป็นสาระสำคัญที่ปรากฏอยู่ในทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งเขียนออกมาในรูปสมมติฐานที่สามารถสำรวจหาข้อเท็จจริง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอธิบายข้อมูล กำหนดทิศทางการปฏิบัติ ความตรงตามโครงสร้างบ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและพฤติกรรมที่แสดงออกมา เช่น ทฤษฎีความวิตกกังวล มีสมมติฐานว่าคนที่วิตกกังวลจะมีพฤติกรรมเช่นไร ถ้าข้อสอบที่สร้างสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่สังเกตได้ ถือว่ามีความตรงตามโครงสร้าง (สุภาพ วาดเขียน 2525)

2. ความเที่ยง ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งจะให้ผลคงที่เหมือนเดิม ถ้าผู้ถูกวัดไม่เปลี่ยนแปลงไปตาม

เวลา สภาพการ และสิ่งแวดล้อม ทำให้ข้อสอบมีความน่าเชื่อถือ

3. **มีความเป็นปรนัย** ซึ่งพิจารณาได้จากหลัก 3 ประการ

ก. คำถามชัดเจน ทำให้เข้าใจตรงกัน

ข. การให้คะแนนมีมาตรฐาน ไม่ว่าใครเป็นผู้ตรวจคะแนนที่ได้ไม่ควรแตกต่างกัน

ค. การแปลความหมายของคะแนนต้องชัดเจน มีเหตุผลว่าทำไมต้องให้คะแนนแตกต่างกัน สามารถบอกอันดับของผู้ตอบด้วยความมั่นใจ

4. **มีอำนาจจำแนก** สามารถชี้ให้เห็นความแตกต่างหรือความเหมือนของตัวบุคคล จุดดี-จุดด้อย เด็กอ่อน-เด็กเก่ง มีค่าของอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป เครื่องมือจะต้องมีความไวในการบอกระดับความสามารถของบุคคลที่มีแตกต่างกัน

5. **มีประสิทธิภาพ** เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเครื่องมือชนิดเดียวกัน หรือเครื่องมือที่มีอยู่แล้วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเช่น วัดได้รวดเร็ว สะดวก ลงทุนต่ำ ปฏิบัติได้คล่องแคล่วรวดเร็วกว่า

6. **มีความลึกซึ้ง** การทดสอบสามารถวัดองค์ความรู้ในระดับสูง (การประยุกต์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน) ให้นักเรียนสามารถใช้ความคิดพิจารณาทำทนาย กระตือรือร้นในการเรียน มีการเตรียมตัวให้พร้อม

7. **มีความเฉพาะเจาะจง** คำถามมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ อ่านแล้วเข้าใจตรงกัน กะทัดรัด

8. **มีความยากพอเหมาะ** ไม่ยากและง่ายจนเกินไป ค่าความยากง่ายใกล้เคียง .05 คะแนนเฉลี่ยของเด็กทั้งห้องประมาณร้อยละ 50 หรือสูงกว่านั้นเล็กน้อย

9. **ถามสิ่งที่มีความสำคัญ** ควรถามสิ่งที่เป็นแก่นสารเป็นสาระสำคัญ มีคุณค่าควรแก่การถาม ข้อสอบที่ถามสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การถามมีลักษณะดังนี้

ก. ถามสิ่งที่เป็นประโยชน์ นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา นำไปเป็นหลักปฏิบัติ

ข. เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อวิชานั้นโดยตรง เป็นสิ่งที่นักเรียนควรทราบ

ค. ถามสิ่งที่บอกความสามารถของเด็ก มีความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ได้

ง. มีข้อยุติที่แน่นอน มีหลักหรือวิทยาการรับรองว่าเป็นความจริง (ไพศาล หวังพานิช 2526)

10.2 การสังเกต

ครูไม่เพียงวัดสัมฤทธิ์ผลของนักเรียน โดยดูแต่ความสามารถด้านพุทธิพิสัยเท่านั้น แต่จะต้องพิจารณาด้านทักษะพิสัย และจิตพิสัยประกอบกันไปด้วย ครูพลศึกษาจะต้องดูความก้าวหน้าของเด็กจากกิจกรรมทางกายภาพ เช่น ว่ายน้ำ เทนนิส ฟุตบอล ในการเรียนโดยการฝึกปฏิบัติ ครู

ต้องสังเกตการปฏิบัติของเด็ก ประเมินพฤติกรรม และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เด็กฝึกมีการปรับปรุง เพื่อพัฒนาฝีมือของตน ครูคนตรีประเมินการแสดงของเด็กและความถูกต้อง ครูสอนกิจกรรมตัดสินการปฏิบัติของเด็กหลาย ๆ ด้าน เช่น การเลือกอาหาร การเตรียมอาหาร การสร้างแบบเสื้อผ้า วิธีการเหล่านี้เราเรียกว่าการสังเกต

การปฏิบัติและงานที่ปฏิบัติ

วิธีการในการสังเกตอาจดูที่ความก้าวหน้าในการปฏิบัติ ขั้นตอนในการปฏิบัติ หรือดูจากผลงานที่เด็กทำ ตัวอย่างการปฏิบัติ เช่น เล่นดนตรี การพูด การโยนลูกบอล ตัวอย่างผลงาน เช่น โครงการความร้อนจากพลังแสงอาทิตย์ ที่ใส่หนังสือ จดหมายถึงบรรณาธิการ รายงานกิจกรรมเกณฑ์ส่วนใหญ่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าในการปฏิบัติ และอาจใช้การประมาณค่ากับผลงานที่เด็กทำได้ด้วยเช่นกัน

บ่อยครั้งที่การสังเกตการปฏิบัติมีประโยชน์ต่อการสอบมากกว่าดูจากผลงานที่เด็กทำ นั่นคือครูมีโอกาสพูดคุยกับเด็ก ให้รายละเอียด ยกตัวอย่างเช่น การสังเกตโดยตรงในการใช้เครื่องมือมีคุณค่ามากกว่าดูเพียงผลงานของเด็ก ในบางครั้งการสังเกตอาจเป็นไปได้หรือยากจะทำได้ โครงการที่เด็กทำอาจต้องทำในหลายสถานที่ และในช่วงเวลาต่างกัน การให้ครูไปคอยสังเกตตลอดโครงการ คงเป็นเรื่องเป็นไปได้ หรือเป็นไปได้ยาก และกิจกรรมอาจเป็นเรื่องของการใช้ปัญญา จึงไม่มีอะไรจะให้สังเกต เราต้องการให้ข้อมูลย้อนกลับกับเด็กให้สอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด การให้ข้อมูลย้อนกลับอาจต้องดูทั้งการปฏิบัติและผลงานที่ทำ ในทางปฏิบัติครูสามารถสังเกตเท่าที่เป็นไปได้ เนื่องจากความจำกัดของระยะเวลา สถานที่ และธรรมชาติของงานที่ทำ และจำนวนนักเรียน

10.2.1 มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมิน หรือตัดสินคุณค่า หรือลักษณะ โดยมีมาตราวัดการปฏิบัติด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัย ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการให้การประมาณค่าการดำน้ำ หรือการเล่นยิมนาสติก มาตราส่วนประมาณค่าที่ใช้บ่อยคือ ให้นักเรียนประเมินการสอน

ก. มาตราเป็นตัวเลข (Numerical scale) มาตราการประมาณค่าที่ง่ายที่สุด คือมาตราที่เรียงลำดับค่าเป็นตัวเลข ตัวเลขจะบอกถึงลักษณะที่ปรากฏ ดังตัวอย่างดังต่อไปนี้

คำชี้แจง กรุณาบอกถึงระดับความเชื่อมั่นในการใช้วิธีสอนดังต่อไปนี้

1 = น้อย หรือไม่มั่นใจเลย

2 = มีความมั่นใจบ้าง

3 = มีความมั่นใจมากที่สุด

1	การสอนแบบบรรยาย	1	2	3
2	การสอนเป็นรายบุคคล	1	2	3
3	การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง	1	2	3

ข. **มาตราการประมาณค่าเป็นแผนภูมิ (Graphic scale)** เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของมาตราส่วนประมาณค่า ผู้ประเมินตรวจสอบตามเส้นของแผนภูมิ จุดมุ่งหมาย การใช้ไม่มีความแตกต่างไปจากมาตราการวัดแบบเป็นตัวเลข เพียงแต่วิธีการในการบอกผลการประเมินแตกต่างกันไป ตัวอย่างมาตราการประมาณค่าด้วยแผนภูมิ ดังต่อไปนี้

ชอบมากที่สุด ชอบมาก ชอบ ไม่ชอบ ไม่ชอบมากที่สุด

คำชี้แจง กรุณาขีดจุดบนเส้นแนวนอนที่ตรงกับความรู้สึกของท่านต่อหัวข้อการพูด

1. ความสำคัญของหัวข้อการพูด

ไม่มีความสำคัญเลย เป็นประโยชน์บ้าง เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

2. ท่านจะแนะนำการพูดหัวข้อนี้กับคนอื่น ๆ อย่างไร

ควรหลีกเลี่ยงอย่างยิ่ง แนะนำบ้าง สมควรเข้าฟังอย่างยิ่ง

การประมาณค่าที่มีศักยภาพใช้หลักการเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบที่มีความเที่ยงและความตรงสูง พฤติกรรมที่สังเกตควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน และเป็นตัวแทนการปฏิบัติของนักเรียนอย่างแท้จริง ประเมินเฉพาะพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ แต่ละจุดของมาตราควรอธิบายอย่างชัดเจน ควรหาวิธีลดอคติของผู้ประเมิน ผู้ประเมินแต่ละคนอาจมีความเข้มงวดแตกต่างกันไป บางคนใจดี บางคนตั้งมาตรฐานไว้สูงมาก บางคนประเมินให้ทุกคนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยเหมือนกันหมด อคติที่ควรหลีกเลี่ยงอีกประการหนึ่งคือ การรู้ข้อมูลของผู้ถูกประเมินมาก่อน อาจมีผลให้การรับรู้บิดเบือนไป

คำชี้แจงที่ชัดเจนอาจช่วยลดอคติของผู้ประเมิน การหลีกเลี่ยงอคติอันเกิดจากการรู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกประเมินมาก่อน อาจทำได้โดยบอกให้ผู้ประเมิน ประเมินแต่ละข้อเป็นอิสระจากกัน และพยายามตัดสินอย่างเป็นรูปธรรม การป้องกันมาตรฐานที่แตกต่างกันของผู้ประเมินควรเน้นให้ใช้มาตราการประมาณค่าที่กำหนดไว้

10.2.2 การตรวจสอบตามรายการ (Checklist) คือ รายการของชุดข้อความขั้นตอนกิจกรรม หรือพฤติกรรมที่ผู้สังเกตบันทึกขณะทำการสังเกตเพื่อตรวจสอบว่ามีหรือไม่มีพฤติกรรมตามรายการที่กำหนดไว้ เป็นการตัดสินใจอย่างง่าย ๆ ว่า มี หรือ ไม่มี อาจใช้แบบตรวจสอบตามรายการ เพื่อดูว่านักเรียนได้ทำตามขั้นตอนที่ตั้งไว้หรือไม่ เกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในการทำการทดลองหรือไม่ ครูสอนอาชีพสามารถใช้การตรวจสอบตามรายการ เพื่อตรวจสอบว่านักเรียนสามารถรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ในสถาบันหรือโรงพยาบาลที่สอนทักษะการดูแลตนเองให้กับเด็กปัญญาอ่อน ใช้การตรวจสอบรายการเพื่อประเมินผลการปฏิบัติ จากตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการตรวจสอบความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับทักษะการดูแลภาวะฉุกเฉินทางโรคหัวใจ

- ไม่มีการตอบสนอง
- ร้องขอความช่วยเหลือ
- ยกคอ หรือยกคาง เอามือแตะหน้าผาก กดศีรษะลง
- คลำการเต้นของหัวใจตรงเส้นเลือดใหญ่เพื่อดูว่าคนไข้หายใจหรือเปล่า
- กระตุ้นการทำงานของระบบไฟฟ้าหัวใจ
- วางตัวของคนไข้ให้อยู่ในท่าที่เหมาะสมเพื่อเตรียมการนวดหัวใจหรือการช่วยหายใจ
- ทำการนวดหัวใจ
- ช่วยหายใจอย่างเหมาะสม
- ตรวจสอบชีพจรและการหายใจ

การเตรียมการตรวจสอบตามรายการ

ข้อได้เปรียบ

1. มีประโยชน์ในการวิเคราะห์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย และตัดสินใจถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน
2. อาจดูที่กระบวนการหรือผลงาน
3. อาจใช้วิเคราะห์ลำดับขั้นตอน และแก้ไขตามความเหมาะสม
4. ง่ายต่อการใช้ไม่ซับซ้อน

ข้อเสียเปรียบ

1. ไม่สามารถประเมินระดับของพฤติกรรมและลักษณะที่ปรากฏ
2. เนื่องจากการบันทึกมีความจำกัด โดยบันทึกเพียงลักษณะหรือพฤติกรรมที่ปรากฏหรือไม่ปรากฏ จึงไม่สามารถสรุปถึงความรู้สึกโดยทั่วไปต่อระดับความสามารถ ในการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการสร้าง

1. ช่วยวิเคราะห์การเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยที่มีความซับซ้อน เมื่อตัดสินใจประกอบของพฤติกรรมต่าง ๆ
2. ชี้ถึงพฤติกรรมหรือลักษณะที่สังเกตเห็นอย่างชัดเจน รวมทั้งการกระทำที่ผิดพลาด โดยทั่วไป
3. จัดระเบียบพฤติกรรมหรือลักษณะที่จะทำการสังเกต รวมทั้งข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น
4. เก็บผลการตรวจสอบตามรายการของแต่ละคนแยกจากกัน ถ้าต้องการเปรียบเทียบให้ทำภายหลัง
5. ลดการตัดสินใจไม่กระจ่างโดยให้คำชี้แจงอย่างชัดเจน และมีการฝึกการสังเกต

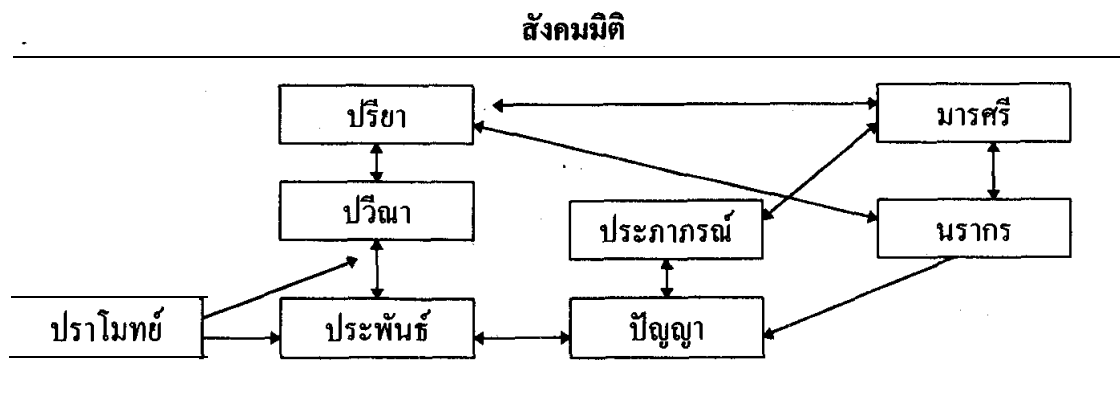
10.2.3 ระเบียบพฤติกรรม (Anecdotal record) เป็นการเขียนรายงานเหตุการณ์เฉพาะที่เกิดขึ้น มักสัมพันธ์กับการปรับตัวทางสังคม แต่อาจสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านใดก็ได้ที่สนใจ ยกตัวอย่างเช่น อาจารย์นิเทศนักศึกษาฝึกสอน ใช้ระเบียบพฤติกรรมเขียนคำวิจารณ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนของนักศึกษา

ระเบียบพฤติกรรมให้ข้อมูลซึ่งไม่มีในการสังเกต ให้ข้อสังเกตเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งไม่อาจจัดประเภทไว้ในการสังเกตได้ เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าช่วยในการพิจารณาประสิทธิภาพของเด็ก แม้วิธีการในการบันทึกจะไม่เป็นระบบนัก

10.3 สังคมมิติ (Sociometric method)

ช่วยตัดสินใจว่านักเรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อนในชั้นเพียงไร และคูโครงสร้างของกลุ่มวิธีการหนึ่งของสังคมมิติ คือการให้เสนอชื่อ (nominating technique) โดยให้นักเรียนเขียนชื่อหรือรายชื่อที่นักเรียนเลือกในการทำงาน หรือในการเล่นประเภทต่าง ๆ และการเลือกของนักเรียนจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ หรืออาจถามว่านักเรียนต้องการนั่งใกล้ใครหรืออยากให้ใครร่วมเดินทางไปด้วย วิธีการสังคมมิตินี้ จะช่วยให้ครูทราบว่าเด็กคนใดถูกต้องทอดทิ้งให้อยู่โดดเดี่ยว และเข้าใจถึงโครงสร้างทางสังคมของห้องเรียนโดยทั่วไป ครูอาจนำข้อมูลนี้มาใช้ให้ความช่วยเหลือเด็กที่โดดเดี่ยว หรือนำมาจัดโครงสร้างของกลุ่ม เพื่อให้เด็กพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อนให้กว้างขวางออกไป วิธีการซึ่งมีความใกล้เคียงกับการเสนอชื่อคือ ใครเอ่ย (Guess who) เด็กนักเรียนจะได้รับแจกการบอกถึงลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล (เช่น เด็กคนนี้ทำให้ห้องมีบรรยากาศสนุกสนาน เต็มไปด้วยเสียงหัวเราะ) และให้บอกชื่อคนที่มีคุณสมบัติเหล่านี้

ข้อมูลจากวิธีการทางสังคมมิติสามารถนำมารายงานได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น อาจบอกง่าย ๆ ว่า เด็กแต่ละคนได้คะแนนจากการเลือกเป็นจำนวนเท่าไร และข้อมูลที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่ากัน คือใครเป็นผู้เลือก ด้วยจุดมุ่งหมายดังกล่าว จึงต้องแสดงข้อมูล ซึ่งบอกที่มาของการเลือกและใครได้รับเลือก การเลือกที่คล้ายกันจะอยู่ในวงกลม กราฟที่แสดงภาพการเลือกจะบอกให้เราทราบถึงนักเรียนที่เพื่อนชอบมากที่สุด (คารา) และนักเรียนที่ไม่มีใครเลือกเลย (โคคเคียว) วิธีการสังคมมิติที่ซับซ้อนขึ้นจะช่วยให้เราเห็นภาพอย่างชัดเจน ถึงโครงสร้างทางสังคมของกลุ่ม นักเรียนที่โคคเคียวผู้ที่เป็นคารา ผู้ถูกปฏิเสธ การเลือกที่คล้ายกัน จะเห็นได้ชัดเจนจากสังคมมิติ (Sociogram) ดังในแผนภูมิ

สังคมมิติแสดงการเลือกของนักเรียนชั้นประถม 6 เมื่อถูกถามว่าอยากทำโครงการร่วมกับใคร ถูกสรุปบอกความรู้สึกทางบวก ถูกสรุปสองทางแสดงการเลือกซึ่งกันและกัน

การใช้วิธีการทางสังคมมิติ

ข้อได้เปรียบ

1. บอกถึงการตัดสินใจของเพื่อนต่อบุคคลในกลุ่ม หรือในห้องเรียน
2. ง่ายต่อการใช้ และการออกแบบคำถาม

ข้อเสียเปรียบ

1. โครงสร้างความสัมพันธ์ที่ได้ อาจมีความแตกต่างกันไปตามคำถามที่ตั้ง
2. ความสัมพันธ์อาจไม่คงที่ โดยเฉพาะในเด็กเล็ก
3. ผู้ตอบอาจไม่บอกถึงความรู้สึกที่แท้จริง

คำแนะนำการใช้สังคมมิติ

1. เขียนคำถามให้เหมาะกับระดับชั้นของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนตอบคำถามตามความเป็นจริง

2. ความสัมพันธ์อาจไม่คงที่ โดยเฉพาะในเด็กเล็ก
3. หลีกเลี่ยงการถามคำถามทางลบ (เช่น ไม่อยากฝึกภาคสนามกับใคร)

10.4 การให้รายงานตนเอง (Self report)

ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและความรู้สึกของนักเรียน เป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับครู ช่วยให้ครูรู้ถึงความต้องการทางการศึกษาและสังคมของเด็กมากขึ้น การรายงานตนเอง อาจทำโดยให้เด็กพูดหรือเขียนข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง

การสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นรูปแบบหนึ่งของการรายงานตนเองครูที่พัฒนาทักษะในการสัมภาษณ์สามารถเรียนรู้อะไร เกี่ยวกับตัวนักเรียนมากมาย ทั้งด้านปัญญาและอารมณ์ สิ่งสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการสัมภาษณ์คือเงื่อนไขเกี่ยวกับเรื่องเวลาการสัมภาษณ์ใช้เวลามาก การสัมภาษณ์นักเรียนแต่ละคนในแต่ละห้องสิ้นเปลืองเวลามาก เกือบเป็นไปได้ที่ครูจะมีเวลาเพียงพอในการสัมภาษณ์นักเรียนทีละคน โดยเฉพาะปัจจุบันโดยเฉลี่ยแล้ว ห้องเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียนประมาณ 50-60 คน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีอื่นในการรายงานตนเองอีกวิธีหนึ่งคือ การตรวจสอบรายงานของกิจกรรม ให้นักเรียนตรวจสอบรายการทางการศึกษาหรือทางวัฒนธรรมที่ตนมีส่วนนอกโรงเรียน ครูให้ความสนใจกิจกรรมที่นักเรียนทำด้วยตนเอง เพื่อประเมินถึงประสบการณ์ในห้องเรียนที่นักเรียนสามารถนำไปใช้

มาตรการวัดทัศนคติ เป็นสิ่งที่ครูใช้บ่อยเพื่อตรวจสอบความรู้สึก และความคิดของนักเรียน โดยให้นักเรียนประเมินถึงความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อบุคคล กลุ่มหรือหัวข้อบางอย่าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้ เป็นการถามนักเรียนฝึกหัดครูเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อเด็กพิการ

คำชี้แจง : พิจารณาข้อความต่อไปนี้ และวงกลมตัวเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 ไม่เห็นด้วย = 2 ตัดสินใจไม่ได้ = 3 เห็นด้วย = 4

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5

1. ฉันไม่เหมาะสมที่จะทำงานกับเด็กพิการ	1	2	3	4	5
2. การทำงานกับเด็กพิการเป็นงานที่ทำทนายสำหรับฉัน	1	2	3	4	5

มาตราแบบนี้ใช้ข้อความทางบวกหรือทางลบ เกี่ยวกับหัวข้อที่ถาม นักเรียนประเมินถึงระดับความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อข้อความที่ถาม อย่างไรก็ตามการตอบข้อความเหล่านี้ง่ายต่อการบิดเบือนไปจากความเป็นจริง นักเรียนอาจเลือกการตอบที่มองคูดี การตอบที่พึงปรารถนาในสังคม

ในการใช้มาตรการวัดทัศนคติกับเด็ก เด็กมักบอกความจริง อย่างไรก็ตามมาตรานี้อาจใช้ให้เป็นประโยชน์ หรือมีประสิทธิภาพได้ แม้จะนำมาใช้กับผู้ใหญ่ ผู้ตอบต้องมีความไว้วางใจในตัวผู้เก็บข้อมูลและมาตรการวัดควรสร้างด้วยความระมัดระวัง ช่วยให้ผู้ตอบตอบอย่างเปิดเผยและสุจริตใจ มาตรการวัดทัศนคติและมาตราส่วนประมาณค่ามีความคล้ายคลึงกันมากความแตกต่างที่เด่นชัดคือ มาตรการวัดทัศนคติเน้นที่ความรู้สึกของผู้ตอบมากกว่าการตัดสินใจเป็นรูปธรรมจากผู้ประเมิน

การสร้างมาตรวัดทัศนคติที่ดี

ข้อได้เปรียบ

1. ช่วยให้เรียนรู้ความรู้สึกของนักเรียนต่อหัวข้อมากมาย
2. ใช้ประเมินตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสียเปรียบ

1. ผู้ตอบอาจตอบไม่ตรงความเป็นจริง แต่ตอบตามความเหมาะสมทางสังคม
2. การวัดพฤติกรรมทางการพูดอาจไม่สัมพันธ์กับพฤติกรรมรูปแบบอื่น

ข้อเสนอแนะในการสร้างมาตรการวัดทัศนคติ

1. กำหนดหัวข้อการวัดทัศนคติอย่างชัดเจน
 2. ข้อความที่เขียนควรมีความชัดเจน ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ตรงจุด
 3. ข้อความในมาตรการวัดอาจมีทั้งข้อความด้านบวก และข้อความด้านลบ
 4. ข้อความในแต่ละข้อควรมีแนวคิดเดียว
 5. หลีกเลี่ยงข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง
 6. การใช้มาตรการวัดควรให้ผู้ตอบตอบอย่างถูกต้องด้วยความสุจริตใจ
-

10.5 การให้คะแนน (Grading)

การให้เกรดหรือให้คะแนนเป็นกิจกรรมในการประเมิน ซึ่งต้องใช้วิจารณญาณในการพิจารณาเปรียบเทียบ เพื่อบอกถึงสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน การให้คะแนนเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญยิ่งอันหนึ่งในกระบวนการของการจัดการเรียนการสอน เพื่อชี้ว่าสามารถบรรลุผลทางการศึกษา ตามที่ตั้งไว้ได้มากน้อยเพียงไร มีวิธีการหลายอย่างในการให้คะแนน ไม่มีวิธีการใดสมบูรณ์แบบที่สุด แต่ละวิธีมีทั้งจุดดีจุดด้อยแตกต่างกันไป ดังจะได้เปรียบเทียบวิธีการให้คะแนน ซึ่งมีการใช้กันอยู่ทั่วไป 2 วิธี ดังต่อไปนี้

10.5.1 การให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม (Norm-referenced grading)

ครูหลายคนให้คะแนนโดยใช้วิธีการแบบอิงกลุ่ม (บางครั้งเรียกว่าการให้คะแนนโดยโค้งปกติ (normal curve) เป็นการประเมินโดยเปรียบเทียบคะแนนกับนักเรียนในห้องครูส่วนใหญ่ไม่ตัดสินเกรดโดยดูพื้นฐานจากเปอร์เซ็นต์เพียงอย่างเดียว แต่อาจนำเอาวิธีการนี้มาสัมพันธ์กับโค้งปกติ ผลจากการใช้วิธีการนี้ อาจเป็นการให้ความสำคัญกับสถิติในการแจกแจงคะแนนมากเกินไป จนมองข้ามไปว่าจริง ๆ แล้วนักเรียนเรียนรู้อะไร

การแจกแจงเกรดจากพื้นฐานของโค้งปกติ

เกรด	เปอร์เซ็นต์ของนักเรียนที่ได้เกรด
A	7
B	24
C	38
D	24
F	7

การวัดผลแบบอิงกลุ่มมีพื้นฐานอยู่บนข้อสันนิษฐานที่ว่า ความสามารถหรือสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนมีการกระจายปกติ กล่าวคือ นักเรียนส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในการเรียนอันเป็นเป้าหมายของการสอนในอุดมคติ การวัดผลวิธีนี้ครูไม่ต้องพัฒนาเกณฑ์หรือมาตรฐานของพฤติกรรม ช่วยประหยัดเวลาและไม่ต้องใช้ความพยายามไปสร้างเกณฑ์ ยิ่งกว่านั้นครูไม่จำเป็นต้องอธิบายวิธีการนี้กับนักเรียน ผู้ปกครอง หรือผู้บริหาร เพราะวิธีการนี้เป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี จุดบกพร่องที่เด่นชัดของวิธีการนี้คือ คนที่ได้ เอ มักมีจำนวนจำกัด ข้อแตกต่างของคนที่ได้ เอ ต่ำ ๆ และ บี สูง ๆ มักไม่มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน หรือมากมาย เด็กบางคนขาดไปเพียง 2 คะแนนก็จะได้ เอ และมีความเป็นไปได้ว่า นักเรียนทั้งห้องอาจตั้งใจเรียนอย่างเต็มที่ ขยัน แต่ส่วนใหญ่กลับได้เพียงคะแนนปานกลาง ไม่มีทางที่จะแยกแยะความแตกต่างของ เอ ง่าย ๆ ของห้องหนึ่ง กับ เอ ที่ได้มาด้วยความยากลำบากของอีกห้องหนึ่ง ดังนั้นการพิจารณารับนักเรียนเรียนในมหาวิทยาลัย โดยดูจากคะแนนสอบของนักเรียนในโรงเรียนแทนคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยทำไม่ได้ในประเทศไทย เพราะแต่ละโรงเรียนมีมาตรฐานของการจัดการเรียนการสอน และข้อสอบแตกต่างกัน ข้อจำกัดอีกประการหนึ่งของการให้คะแนนแบบอิงกลุ่ม คือ ทำให้บรรยากาศของการเรียนมีการแข่งขันกันสูง เพราะการประเมินเป็นการเปรียบเทียบความสามารถในกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้นักเรียนบางห้องไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กลัวเพื่อนทำได้ดีกว่า ขาดความร่วมมือกัน

10.5.2 การให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced grading)

วิธีการนี้ ครูเป็นผู้ตัดสินมาตรฐานของการปฏิบัติและเกรดนักเรียน โดยมีพื้นฐานการประเมินอยู่บนความสามารถของนักเรียน เปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ได้ตั้งไว้แทนที่จะเปรียบเทียบความสามารถนักเรียนกับเพื่อน ๆ ในห้อง อาจารย์เคมีอาจตั้งเกณฑ์ไว้ว่าในของผสม 3 อย่าง อย่างน้อยนักเรียนต้องสามารถบอกชื่อสารในของผสมได้ 2 อย่าง

จุดเด่นของการให้คะแนนแบบอิงเกณฑ์ คือ นักเรียนจะไม่แข่งขันกันเอง แต่นักเรียนจะแข่งกับตัวเอง ให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่เป็นเกณฑ์ ดังนั้นจึงไม่มีขีดจำกัดสำหรับจำนวนผู้ประสบความสำเร็จ ใครที่ไปถึงขีดมาตรฐานก็สามารถประสบความสำเร็จได้ ข้อได้เปรียบประการต่อมาคือ การที่นักเรียนจะอยู่ลำดับที่เท่าไรของห้องไม่สำคัญเท่ากับเป้าหมายในการเรียนรู้แบบรอบรู้ (mastery learning) ดังนั้น เด็กที่มีการเรียนรู้อย่างมากมาย ไม่มีทางจะไม่ได้คะแนนดี การประเมินแบบอิงเกณฑ์จึงมีความเหมาะสมกับการสอนแบบเอกตบุคคลทุกรูปแบบ

การวัดผลแบบอิงเกณฑ์มีความเชื่อพื้นฐานในเรื่องการเรียนรู้แบบรอบรู้ ซึ่งเน้นการสอนที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดประสบความสำเร็จในการเรียน โดยการจัดประสบการณ์หรือกิจกรรมให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนสามารถพัฒนาเต็มตามขีดความสามารถของตน เป็นการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กทุกคน

การวัดผลแบบอิงเกณฑ์มีจุดมุ่งหมายในการตรวจสอบระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า บรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ การสอบจึงเน้นเรื่องการวินิจฉัยความสามารถของผู้เรียน เพื่อนำผลมาปรับปรุงการเรียนการสอน การสอบจึงมีเป็นระยะ ๆ ขณะดำเนินการสอน

จุดอ่อนของการวัดผลแบบอิงเกณฑ์ คือครูมักไม่มีแนวทางที่แน่นอนจากหลักสูตรหรือมาตรฐานในการวัด จึงต้องตั้งมาตรฐานการปฏิบัติเอง ถ้าครูตั้งมาตรฐานไว้สูงเกินไป ย่อมทำให้ผู้เรียนพบกับความล้มเหลวมาก แต่ถ้ามาตรฐานต่ำไปนักเรียนอาจได้คะแนนดีทั้งที่ระดับความสามารถยังไม่เข้าขั้น

การวัดผลแบบอิงเกณฑ์ต้องอาศัยการเขียนวัตถุประสงค์การสอนที่ดี ชัดเจน เป็นรูปธรรม ช่วยให้การตั้งเกณฑ์มีความเฉพาะเจาะจง ง่ายต่อการนำมาใช้ ดังนั้นข้อสอบจึงยึดจุดมุ่งหมายพฤติกรรมเป็นหลัก ปัญหาที่เกิดขึ้นในการวัดผลแบบอิงเกณฑ์คือจะนำผลจากการเปรียบเทียบระหว่างความสามารถของเด็กกับมาตรฐานที่วางไว้ เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข หรือเกรดอย่างไร เมื่อนักเรียนที่บรรลุเป้าหมายการสอนควรจะได้ เอ แต่สำหรับนักเรียนที่ไม่เข้าเกณฑ์สมควรจะได้ เอฟ หรือไม่ เช่น ให้นักเรียนเขียนรายงานการไปทัศนศึกษา นักเรียนคนหนึ่งเขียนรายงานครบถ้วนตามเกณฑ์ที่

วางไว้ และยังอธิบายเพิ่มเติมอย่างชัดเจน นักเรียนผู้นี้สมควรได้ เอ แต่นักเรียนอีกคนเขียนครบตามเกณฑ์ แต่ไม่มีอะไรนอกเหนือจากนี้ เด็กคนนี้ควรจะได้ เอ โหม ครูบางคนอาจให้ เอ ขณะที่หลายคนให้ บี หรือ ซี

วิธีจัดการกับปัญหานี้คือ การให้เกรดโดยมีพื้นฐานจากจำนวนเปอร์เซ็นต์ที่เขาสามารถบรรลุตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่น นักเรียนที่ทำได้ 90 % ของเกณฑ์ ได้ เอ ระหว่าง80-89 ได้ บี เป็นต้น วิธีการนี้ครูสามารถให้เกรดจากพื้นฐานของมาตรฐานการปฏิบัติที่วางไว้ บางคนอาจวิจารณ์วิธีการนี้ว่าเป็นการเอารูปแบบการวัดแบบอิงกลุ่มมาใช้

ครูบางคนมีความเห็นว่า การให้เกรดควรดูจากความสามารถในการปรับปรุงตัวเองของนักเรียน หรือความก้าวหน้าของนักเรียนที่ได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ได้ เอ นักเรียนที่ไม่มีการพัฒนาเลยได้ เกรดต่ำกว่า วิธีการนี้เป็นการวัดแบบอิงกลุ่ม โดยใช้เปรียบเทียบกับความก้าวหน้า มากกว่าจะตั้งระดับสัมฤทธิ์ผลเอาไว้ วิธีการนี้มีข้อเสียเปรียบ 2 ประการ กล่าวคือ นักเรียนที่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาใหม่ ๆ ได้มากที่สุด ในช่วงแรกเท่ากับถูกลงโทษ ประการต่อมา นักเรียนอาจทำเป็นรู้อยู่ไม่มากในตอนแรก เพื่อคะแนนความก้าวหน้าของตนจะได้สูงกว่าที่ควรจะเป็น

10.6 ข้อผิดพลาดที่ควรหลีกเลี่ยงในการวัดผล

1. อย่าปฏิเสธความรับผิดชอบในการออกข้อสอบ โดยปรับการสอนของเราเพื่อจะ ใช้ข้อสอบอาจารย์คนอื่น
2. ไม่ควรให้ทัศนคติต่อนักเรียนมีผลต่อการให้คะแนน เพราะคะแนนการวัดผลเป็นการวัดสัมฤทธิ์ผล ไม่เพิ่มคะแนนให้ เพราะเป็นเด็กดีหรือลบคะแนนออก เพราะประพฤติไม่ดี
3. ควรขยันในการทดสอบเพื่อติดตามผลการเรียนของนักเรียน ไม่ควรให้เกรดนักเรียนจากการทดสอบเพียงครั้งเดียว
4. ไม่ควรสรุปเอาเองว่านักเรียนได้เรียนรู้อะไรไปบ้าง แต่ควรอาศัยการวัดผล
5. ไม่ควรเพิ่มความยากของข้อสอบเพื่อจุดมุ่งหมายในการปรับมาตรฐานของกระบวนวิชาให้สูงขึ้น
6. ไม่ควรคาดหวังว่านักเรียนจะต้องสมบูรณ์แบบ นักเรียนก็เป็นมนุษย์ปุถุชนธรรมดา

บทที่ 10 คำถามอภิปราย

1. นักเรียนมักได้รับความกดดันให้ทำคะแนนสูง ๆ เด็กบางคนต้องโกงข้อสอบเพราะต้องเก่งเสมอ เพื่อให้ได้รับการยอมรับ เมื่อเป็นเช่นนี้ในการทดสอบเราควรใช้พื้นฐานแบบใดช่วยลดแนวโน้มการทุจริตในการสอบ
2. 10-12 ปีที่ผ่านมา คุณได้ผ่านการทดสอบในห้องเรียนมากมาย การทดสอบแบบใดสะท้อนถึงการเรียนรู้ระดับสูงทำไม
3. การให้เกรดแบบอิงกลุ่มมักดูจากโค้งปกติ สมัยคุณเรียนการให้คะแนนเป็นแบบนี้ใหม่ มันสะท้อนถึงสิ่งที่คุณเรียนอย่างถูกต้องไหม

กิจกรรม

1. วิเคราะห์ข้อสอบที่ผ่านมาทั้งปรนัยและอัตนัย ยกตัวอย่างข้อสอบที่มีประสิทธิภาพซึ่งสามารถวัดการเรียนรู้ระดับสูงและข้อสอบที่ไม่มีประสิทธิภาพ แสดงเหตุผลประกอบ
2. ทำสังคมนิตินักเรียน 1 ห้อง โดยการสร้างข้อคำถามซึ่งจะช่วยให้เราถึงความสัมพันธ์ของกลุ่ม และเขียนเส้นภาพซึ่งบอกถึงแบบแผนความสัมพันธ์ อธิบายแบบแผนความสัมพันธ์

แบบฝึกหัดบทที่ 10

1. จุดอ่อนของข้อสอบอัตนัย คือ
 1. บางครั้งวัดสิ่งที่ไม่มีความสำคัญ
 2. ความเที่ยงต่ำ
 3. ความตรงต่ำ
 4. เน้นความสามารถในการใช้ภาษา
 2. ความเป็นปรนัยของข้อสอบพิจารณาจาก
 1. มาตรฐานการให้คะแนน
 2. ความยากของข้อสอบ
 3. อำนาจในการจำแนก
 4. สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด
 - ข้อ 3-6 พิจารณาจากตัวเลือกต่อไปนี้
 1. สังคมมิติ
 2. ระเบียบพฤติกรรม
 3. การตรวจสอบตามรายการ
 4. มาตรฐานประมาณค่า
 3. คุณครูมะลิต้องการทราบความสัมพันธ์ของนักเรียนในห้องเพื่อใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรม
 4. โรงเรียนต้องการสำรวจความต้องการของนักเรียนเกี่ยวกับสวัสดิการในโรงเรียน โรงเรียนควรใช้วิธีการใด
 5. อาจารย์พยาบาลสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาพยาบาลในการประชุมพยาบาล อาจารย์ควรใช้วิธีการใด
 6. เรามักใช้คำถามใครเอ่ย เพื่อทำ.....
- คำตอบ 1(2) 2(1) 3(1) 4(4) 5(3) 6(1)